

TÁJÉKOZTATÓ

Alátámasztani a szakképzéspolitikai- fejlesztést

A Cedefop 2010-es eredményei és 2011-re vonatkozó tervei

„Nyolcévnyi európai együttműködés alapján meghatároztuk [a szakoktatás és a szakképzés területén] a következő évtizedre szóló, hosszú távú stratégiai célokat,” – a 33 európai ország szakképzésért felelős minisztere, valamint az Európai Bizottság és az európai szociális partnerek képviselői által 2010. december 7-én kiadott bruges-i kommuniké.

Röviden a Cedefopról

A Cedefop (Európai Szakképzés-fejlesztési Központ) európai uniós ügynökség feladata a szakmai oktatás és képzés fejlesztésének támogatása Európában. A 2009–2011 közötti időszakra a Cedefop stratégiai célja, hogy „hozzájárjon a szakoktatás és a szakképzés színvonalának emeléséhez és megerősítse az európai együttműködést az európai szakoktatási és szakképzési politika fejlesztése, végrehajtása és értékelése terén”. Stratégiai céljait négy prioritás támogatja:

- tájékoztatás az európai szakoktatási és szakképzési politikáról;
- a készségekre, a képességekre és a tanulásra vonatkozó európai tendenciák és a kihívások értelmezése;
- a szakoktatás és a szakképzés hasznának értékelése;
- a szakoktatás és a szakképzés ismertségének növelése.

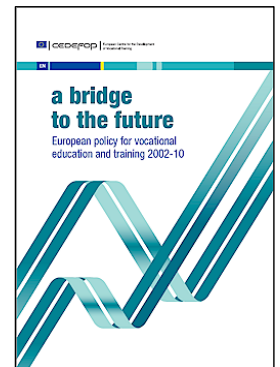
A Cedefop a kutatás, a szakpolitikai elemzés és a hálózatépítés terén szerzett szakértelme felhasználásával igyekszik megerősíteni a szakoktatás és a szakképzés területén az európai együttműködést. Honlapján, kiadványaiban, illetve tanulmányutak, konferenciák és szemináriumok alkalmával tájékoztatja az európai intézmények, a tagállamok és a szociális partnerek döntéshozóit.

A Cedefop **szakoktatási és szakképzési politikáról szóló, A bridge to the future (Híd a jövőbe) című jelentése**, amelyet a bruges-i miniszteri találkozón hoztak nyilvánosságra, áttekinti és összefoglalja a részt vevő országok¹ által a közösen elfogadott prioritások, eszközök és elvek végrehajtása terén 2002 és 2010 között elért előrehaladást, és azonosítja a legfőbb kihívásokat. A jelentés megállapításait szélesebb körben 2011-ben vitatják majd meg a vezető döntéshozók.

A Cedefop 2010-es, bruges-i szakpolitikai jelentése a negyedik ilyen jelentés volt. Az ezt megelőző jelentéseket hasonló találkozók keretében Maastrichtban (2004), Helsinkiben (2006) és Bordeaux-ban (2008) ismertették. E

jelentések közzététele csupán egy módja annak, ahogy a Cedefop eredményei és szakértelme segíti az európai szakoktatási és szakképzési politika fejlesztését. Brugesben felkérték a Cedefopot, hogy háromvenként továbbra is készítsen jelentést az előrehaladásról.

A jelentés a következő internetes címen érhető el: *A bridge to the future. European policy for vocational education and training 2002-10.*
http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/3058_en.pdf

A Tanács és az Európai Bizottság számos fontos feladatot bízott a Cedefopra az utóbbi években. Ezek közé tartozik a készségek terén tapasztalható európai kereslet-kínálati előrejelzések elkészítése és azok rendszeres aktualizálása, az Európai Bizottsággal és a tagállamokkal együttműködve közös európai eszközök és elvek kidolgozása a szakoktatás és szakképzés, valamint az élethosszig tartó tanulás javítása érdekében, az európai képesítési keretrendszer (EKKR) és az európai szakoktatási és szakképzési kreditrendszer (ECVET) végrehajtásának ellenőrzése, valamint az Europass weboldalának fejlesztése és gondozása.

A Cedefop munkája ebből kifolyólag nagymértékben hozzájárult az európai szakoktatási és szakképzési politika fejlesztéséhez, és bizonyítékokkal szolgált az új európai uniós politikai keret, valamint az *Európa 2020* ⁽²⁾ stratégia létjogosultságának alátámasztására. Az EU szakoktatás- és szakképzés-politikai dokumentumaiban is gyakran idézik a Cedefop munkáját, ami szintén tükrözi annak jelentőségét és minőségét. ⁽³⁾

⁽¹⁾ Az EU 27 tagállama, valamint Izland, Liechtenstein és Norvégia; továbbá a tagjelölt országok, Horvátország, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság és Törökország.

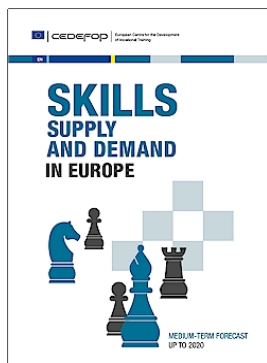
⁽²⁾ *Europe 2020: a new European strategy for jobs and growth.* Elérhető az alábbi internetes oldalon:
http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/president/news/documents/pdf/20100303_1_en.pdf

⁽³⁾ 2010-ben 85 szakpolitikai dokumentumban tettek említést a Cedefopról.

Új munkahelyekhez szükséges új készségek támogatása

A Cedefop készségekkel kapcsolatos előrejelzése, valamint a szakmai képességekkel kapcsolatos, változó igényekre és a készségek területén jelentkező kereslet és kínálat összeegyeztetésére vonatkozó elemzése segítséget nyújtott az „Új munkahelyekhez szükséges új készségek” elnevezésű európai bizottsági közlemény elkészítéséhez, de támogatni fogja az Európa 2020 stratégia új munkahelyekhez szükséges új készségekre vonatkozó kiemelt kezdeményezését is.

A Cedefop 2010-ben tette közzé arra vonatkozó **előrejelzését**, hogy a **készségek terén milyen kínálatra és keresletre** lehet majd számítani az európai munkaerőpiacon 2020-ban. A gazdasági válságot is figyelembe véve addigra nagyjából hétmillió új munkahely jön majd létre. A számoknál azonban fontosabbak a tendenciák. A legtöbb új munkahely szakképzettséget és magas szintű végzettséget igényel majd, de minden munkahelyen, így az alacsonyabb szakképesítést igénylő foglalkozásokban is magasabb szintű készségekre lesz szükség. A legtöbb munkalehetőséghez (az újonnan teremtett és a nyugdíjazások révén megüresedett munkahelyeken egyaránt) középfokú, sok esetben szakirányú végzettség kell majd.

A jelentés a következő internetes címen érhető el:
Skills supply and demand in Europe: medium-term forecast up to 2020.
<http://www.cedefop.europa.eu/EN/publications/15540.aspx>

A Cedefop készségekre vonatkozó előrejelzését széles körben megvitatták 2010-ben, például márciusban a *Készségek és képességek a válság legyőzéséért* elnevezésű európai parlamenti munkaértekezleten, valamint áprilisban a spanyol elnökség *Új készségek és új munkahelyek egy versenyyképesebb Európáért* címen rendezett konferenciáján.

A Cedefopnak a **készségek területén jelentkező kereslet és kínálat közötti eltérés** különböző formáira irányuló munkája 2010 során is jól haladt, és 2011-ben is folytatódik. A magas munkanélküliség ellenére léteznek hiányszakmák, a kereslet és kínálat közötti eltérés pedig kihatással van különböző csoportokra, beleértve az idősebb munkavállalókat és az alacsony képzettségűeket is. Különösen sürgető problémát jelent a fiatalok körében tapasztalható magas munkanélküliség, melynek megoldásához a legtöbb esetben szakoktatási és szakképzési intézkedésekre lesz szükség.

A Cedefop **környezetbarát készségek a környezetbarát munkahelyekért** című tanulmányát a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) munkaértekezletén, a belga elnökség 2010. szeptember 28-i, környezetbarát fejlesztésről tartott konferenciáján és a szeptember 29-i *Hogyan legyünk „zöldek”?* című európai parlamenti munkaértekezleten vitatták meg. A Cedefop 2011-ben tovább fogja vizsgálni a környezetbarát, „zöldebb” gazdaság jelenlegi és jövőbeni készségigényeit.

A jelentés a következő internetes címen érhető el:
Skills for green jobs: European synthesis report
<http://www.cedefop.europa.eu/EN/publications/16439.aspx>

Közös európai eszközök kidolgozása és alkalmazása

Az elmúlt évek során kidolgozott közös európai szakoktatási és szakképzési eszközök javítják a képesítések és a készségek megértését. Támogatják az *Európa 2020* „Mozgásban az ifjúság” elnevezésű kiemelt kezdeményezését, az átláthatóságot és a mobilitást, és segítik a tanulókat a nemzeti oktatási és képzési rendszerek különböző részei közötti átjárásban.

Az Európai Parlament és a Tanács **európai képesítési keretrendszeréről** (EKKR) szóló 2008. évi, valamint az **európai szakoktatási és szakképzési kreditrendszeréről** (ECVET) és a **szakképzés európai minőségbiztosítási referenciakeretéről** (EQAVET) szóló 2009. évi ajánlását követően a Cedefop összehasonlító elemzésekkel, a nemzeti és ágazati szintű eredmények szisztematikus figyelemmel kíséréssel és szakmai tanácsadással támogatja mindezen eszközöknek a tagállamokban való alkalmazását. A Cedefop 2010-ben több mint 50 olyan találkozón vett részt, amelyek a fent említett európai eszközök kidolgozásáról és végrehajtásáról szóltak. Ezek az eszközök alkotják az Európai Bizottság *Új lendület a szakképzésnek* ⁽⁴⁾ című közleményének központi témáját. Ez a munka 2011-ben és azt követően is folytatódni fog. A Cedefop együtt dolgozik a magyar elnökséggel egy, az európai és nemzeti képesítési keretrendszeréről szóló konferencia megrendezésén, amelyet előreláthatólag 2011 májusában tartanak majd. A Cedefop *The development of ECVET in Europe* (Az ECVET kialakítása Európában) címmel megjelentetett egy munkadokumentumot is, amely elemzi az ECVET végrehajtásának előkészítésére szolgáló stratégiákat és a tagállamok által elért eredményeket.

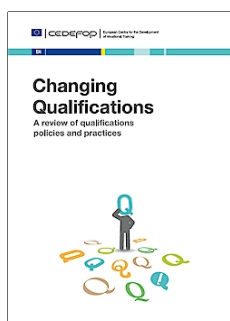
⁽⁴⁾ *A new impetus for VET*: Online elérhetőség: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0296:FIN:HU:PDF>

Amint azt a Cedefop 2010-es, *The development of national qualifications frameworks in Europe* (A nemzeti képesítési keretrendszerek fejlődése Európában) című tanulmánya bemutatja, a nemzeti képesítési keretrendszerek (NKKR-ek) egyes esetekben újraértelmezik a nemzeti oktatási és szakképzési rendszer különböző részeinek – pl. a szakoktatás és szakképzés, valamint a felsőoktatás – egymáshoz való kapcsolatát. A Cedefop 2010-es, *Linking credit systems and qualifications frameworks* (A kreditrendszerek és képesítési keretrendszerek összekapcsolása) című tanulmánya azt mutatja be, hogy a nemzeti képesítési keretrendszerek miként ösztönözték vitát a tagállamokban a **szakoktatás és a szakképzés, valamint a felsőoktatás** közötti kapcsolatról.

A 26 nyelven elérhető **Europass** a munkahelyi és földrajzi mobilitást támogatja, és lehetővé teszi az emberek számára, hogy szabványformátumban mutathassák be képesítésüket és készségeiket, ami a munkáltatók számára is segítséget jelent. A Cedefop közreműködött az öt Europass-eszköz megtervezésében és kidolgozásában, és a Cedefop kezeli az Europass weboldalát is (<http://europass.cedefop.europa.eu>). A weboldal 2005. februári elindulása óta több mint tízmillió Europass önéletrajzot készítettek el online. Az Europass széles körben elfogadott eszközzé vált, amely minden várakozást felülmúlóan bizonyította értékét a tanulók, a munkavállalók és az uniós polgárok számára szerte Európában.

Képesítések az egész életen át tartó tanulásért

Az európai eszközök a **tanulmányi eredményeket** szem előtt tartó **megközelítésen** alapulnak. Azt tükrözik, hogy egy tanulási folyamat végén az egyes tanuló mit képes megtenni és megérteni. A Cedefop korábbi munkáira építő 2010-es legfőbb tanulmánya, a *Changing qualifications - A review of qualifications policies and practices* (Változó képesítések – a képesítési politikák és gyakorlatok

A jelentés a következő internetes címen érhető el:
Changing qualifications – a review of qualifications policies and practices
<http://www.cedefop.europa.eu/EN/publications/17429.aspx>

áttekintése), azt vizsgálja, hogy a képesítések szerepe és funkciói hogyan változtatják meg Európát, lehetséges forgatókönyveket vázol fel a következő tíz évben várható fejlődésről, és meghatározza egy reformstratégiához szükséges, a Cedefop által biztosított háttér-információ és szakértelem sarokköveit. A Cedefop *Learning outcomes in*

VET curricula (Tanulmányi eredmények a szakoktatás és szakképzés tanterveiben) című 2010-es tanulmánya a tantervek és a tanulmányi eredmények kapcsolatát vizsgálja kilenc EU-tagállamban. 2011-ben még több ország vizsgálatára kerül sor.

A Cedefop szakértelmével és háttér-információk biztosításával is hozzájárult a spanyol elnökség által rendezett konferencia megvalósításához. A 2010 májusában rendezett *A képességek értéke a szakoktatásban és a szakképzésben* című konferencia olyan kérdésekkel foglalkozott, mint a tanulmányi eredmények és a képesítések közötti kapcsolat, valamint az egész életen át tartó pályaeorientációs szolgáltatásokban történő változások. Az **egész életen át tartó pályaeorientációról** szóló 2004-es és 2008-as tanácsi állásfoglalást támogatva a Cedefop 2011-ben teszi közzé az egész életen át tartó pályaeorientációs politikáról szóló áttekintését, kiemelve ebben a tagállamoknak a pályaeorientációs politikák, rendszerek és gyakorlatok kidolgozása terén elért előrehaladását.

A szakoktatás és a szakképzés javításához elengedhetetlen a **szakoktatásban és a szakképzésben dolgozó jól képzett tanárok és oktatók** támogatása. A Cedefop *Professional development opportunities for in-company trainers* (Szakmai fejlődési lehetőségek vállalati oktatóknak) című 2010-es tanulmánya olyan kezdeményezéseket vázolt fel, amelyek célja a vállalati oktatók képzésének elismertetése 13 országban. A Cedefop 2011-ben továbbra is szorosan együttműködik az Európai Bizottsággal az oktatók szerepére és képességeire hatással lévő fejlesztések nyomon követésében.

A gazdasági válság hatására nőtt az érdeklődés a **nem formális és az informális tanulás** során szerzett képességek **elismerése** iránt. A hatóságok, a munkáltatók és a munkavállalók szükségesnek tartják az összes elérhető készség és képesség gyakorlatias és költséghatékony módon történő elismerését. A nem formális és az informális tanulás elismerésével foglalkozó Cedefop-kiadványokat 2010-ben több mint 7500-szor töltötték le. 2011-ben egy a nem formális és az informális tanulás elismeréséről szóló – nagyrészt a Cedefop által biztosított tényanyag alapján – ajánlás fog további elemzéseket ösztönözni. Pontosabban, a Cedefop az elismertetés vállalkozásokon belüli szerepét fogja vizsgálni.

A Tanács következtetései és az Európai Bizottság európai **felnőttkori tanulásról** szóló cselekvési tervének nyomon követése érdekében a Cedefop a munkahelyi tanúláshoz való hozzáférés növelését célzó stratégiákat és politikákat vizsgálja. A Cedefop 2010-ben megvizsgálta a felnőttkori munkahelyi tanúlást. 2011-ben fogja közzétenni *Learning while working* (Munka közben tanulni) című jelentését, amely az ezzel kapcsolatos sikereket és problémákat, valamint a további fejlődési lehetőségeket tekinti majd át. A demográfiai változások folytán a felnőttkori tanulás lényeges kérdéssé vált.

A szakpolitika-fejlesztés, az egymástól tanulás és az információcsere támogatása céljából a Cedefop folyamatosan **tanulmányi látogatásokat** szervez, amelyek

az EU egész életen át tartó tanulásra irányuló programjának részét képezik. A 2009/10-es tanévben 230 tanulmányúton összesen 2360 oktatási és képzési szakember vett részt. A Cedefop a szociális partnereket ezeken a tanulmányutakon való részvételre ösztönzi, és folyamatosan ellenőrzi és értékeli az utak résztvevőkre gyakorolt hatását. Ez a munka 2011-ben is folytatódni fog.

A szakoktatás és a szakképzés hasznának értékelése

A Cedefop 2010-ben kutatást folytatott a **szakoktatás és a szakképzés gazdasági és társadalmi előnyeiről**, amelynek eredményeit 2011-ben fogja publikálni. Annak jobb megértése, hogy miként járul hozzá a szakoktatás és a szakképzés az álláslehetőségekhez, a termelékenységhez, a versenyképességhez és a társadalmi integrációhoz, információt nyújthat a szakoktatással és szakképzéssel kapcsolatos befektetésekről való döntésekhez. A kutatás eredményeit 2011-ben, a közkiadások prioritásairól szóló viták és döntések során fogják felhasználni. E tekintetben tovább fog folytatódni a szakoktatásba és szakképzésbe való befektetések finanszírozásával és ösztönzésével kapcsolatos munka.

A bruges-i kommuniké egyik rövid távú célkitűzésének nyomán követése céljából a Cedefop támogatni fogja az Európai Bizottságot abban, hogy a szakoktatás és a szakképzés vonzereje jobban meghatározható és mérhető legyen.

A Cedefop szerepe a **szakoktatási és szakképzési statisztikák javítására** irányuló, folyamatban lévő nemzetközi munkában – amelyet a 2008-as tanácskielégítések is helyeselték – 2011-ben is változatlan marad. A Cedefop hozzájárul az európai és nemzetközi statisztikai adatok javításához, hogy ezáltal javítsa az adatok, valamint az adatgyűjtési módszerek és eszközök relevanciáját és minőségét. Ehhez kapcsolódóan a Cedefop részt vett egy foglalkoztathatósági mutató kifejlesztésében, míg 2011-ben egy a szakoktatásban és a szakképzésben részt vevő tanulókra vonatkozó mobilitási mutató megtervezésében segíti majd az Európai Bizottságot.

Hozzáadott érték

A Cedefop célja, hogy a szakoktatásra és a szakképzésre vonatkozólag azonnali, pontos és friss, a különböző felhasználók szükségleteinek megfelelően különböző formákban biztosított információkkal teremtsen hozzáadott értéket. A Cedefop küldetésének része, hogy növelje a szakoktatás és a szakképzés láthatóságát, valamint az ezzel összefüggő kérdésekkel kapcsolatos tudatosságot.

2010-ben több mint 454 000 fájlt töltöttek le a Cedefop **internetes portáljáról** (www.cedefop.europa.eu), amelyek közül közel 340 000 publikáció volt. Ezek közé tartozik kb. 27 000 Cedefop tájékoztató kiadvány is. Ezek a több nyelven elérhető és a Cedefop sajtóközleményeihez csatolt ismertetőket folyamatosan tájékoztatják a politikai

döntéshozókat a szakoktatás és a szakképzés terén elért főbb fejleményekről. A Cedefop rendelkezik a legátfogóbb online szakoktatási és szakképzési bibliográfiai adatbázissal Európában. 2010-ben közel 50 000 látogatást regisztráltak.

Cedefop – egy hatékony és jól irányított európai ügynökség

A Cedefop az első olyan európai szervezetek egyike, amelyek bevezették a tevékenység alapú költségvetés-tervezést. 2010-ben működésbe léptette teljesítménymérési rendszerét (*performance measurement system*, PMS). A PMS megerősíti a tervezést és a jelentéskészítést, és biztosítja, hogy a tevékenységek, a prioritások és a célok összhangban legyenek egymással. Szisztematikusan és rendszeresen értékeli a Cedefop teljesítményét, eredményeit és hatását.

A Cedefop költségvetés-végrehajtása 2010-ben ismét kb. 97%-os volt. A Cedefop vezetésének és adminisztrációjának folyamatos javítását jól tükrözik a vizsgálati jelentések, amelyek megerősítették a műveletek megfelelőségét és rendszerességét, valamint azt, hogy a szervezet jól működik. Az ellenőrzések során tett ajánlások figyelembe vétele megtörténik és a további javítás és fejlesztés eszközeként szolgál.

A Cedefop szakértelmét 2010 során széles körben igénybe vették az európai szakoktatási és szakképzési menetrend támogatása és fejlesztése érdekében. A Cedefop igazgatótanácsa a tagállamok kormányainak, az Európai Bizottság és a szociális partnerek képviselőinek részvételével gondosan megtervezte a szervezet 2011-re vonatkozó munkaprogramját, hogy ezáltal biztosítsa azt, hogy a szervezet továbbra is a számukra szükséges szakértelmet és információkat nyújtja.

A Cedefop igazgatótanácsa 2011-ben új középtávú prioritásokat fog elfogadni a 2012–2014-ig tartó időszakra. Ezek tükrözni fogják az új szakpolitikai keretrendszerben lefektetett prioritásokat, vagyis a szakoktatás és a szakképzés számára kihívást jelentő témákkal fognak foglalkozni, valamint alapot nyújtanak a Cedefop jövőbeni munkaprogramjaihoz.

CEDEFOPEurópai Szakképzés-fejlesztési
Központ

Tájékoztató – 9043 HU
Katalógusszám: TI-BB-10-016-HU-N
© Európai Szakképzés-fejlesztési Központ, 2011
Minden jog fenntartva.

A tájékoztatókat spanyol, német, görög, angol, francia és olasz nyelven érhető el. Ha szeretné rendszeresen megkapni őket, írjon nekünk a következő email címre: briefingnotes@cedefop.europa.eu

További útmutatók és Cedefop-kiadványok:
<http://www.cedefop.europa.eu/EN/publications.aspx>

PO Box 22427, 55102 Thessaloniki, GÖRÖGORSZÁG/GREECE
Europe 123, Thessaloniki, GÖRÖGORSZÁG/GREECE
Tel. +30 2310490111, Fax +30 2310490020
E-mail: <mailto:info@cedefop.europa.eu>

visit our portal www.cedefop.europa.eu